

Pillanatgyilkosok és példamutatók

Bencze Izabella
jogász

Igen, dühös vagyok. Vagy inkább elkecsereedett. Dühös a pillanatgyilkosokra, és elkecsereedett az éledő budapesti vörös rongyok miatt.

Olyan pillanat, mint ami 2020. június 4-én 16.30-kor a minden-ség részévé válva ellillant, már soha többé nem lesz. Különleges csillagászati jelenségeknél szokás előre jelezni, hogy a nem mindennapi esemény legközelebb 25, 50, 100 év múlva lesz majd ismét látható. Trianon centenáriuma, vagyis a békediktátum aláírásának századik évfordulója viszont soha többé nem lesz. Lesz 125., 150., esetleg 200., de századik soha többé. Sokan gondoltak mesébe illő módon arra, hogy a századik évforduló csodát hoz. Megbűnhődöttük már a múltat s a jövőndőt, hát megérdemeljük a csodát, pontosan 16.30-kor megremeg a föld, s nagy viharral a Jóisten igazságot szolgáltat hazánknak. S közben zúgnak, tombolnak majd templomaink harangjai. De se vihar, se földindulás, és még az Esztergomi Bazilika harangja sem szólalt meg... A vihar, a várakozás a jóvátételre, a bocsánatkérésre vonatkozó elvárás, a gyász könnyei és az összetartozás nemes érzése főméltóságaink nagyívű beszédeiben, helyi megemlékezések résztvevőinek és sokunk, otthon emlékezők lelkében kaptak helyet. De valahogy, valamiért ismerős arcokkal találkozhattunk mindenütt. Már láttuk egymást, tudunk egymásról, tiszteljük és szeretjük egymást, és bezárul a kör. Mert sokan vagyunk, de nem elegendő. Igen, erről is beszélnünk kell.

Hízen 1920 óta már a negyedik generáció az, amely élete virágában megélte ezt a centenáriumi pillanatot. Vajon milyen lelkülettel, milyen spirituális töltettel, és milyen történelmi ismeretanyagval emlékezik meg manapság a határon belüli magyarság erre a nemzet sorsát végképp meghatározó történelmi pillanatra? Mit érzett például Gyurcsány és párttársai, akik nem mentek el a parlamenti emlékülésre? Milyen múltat hordoz magában a Hvg.hu egyik munkatársa, akinek legfőbb kérdése az volt ezen a napon, vajon 16.30-kor valóban megállnak-e a közösségi közlekedés járművei egy percre a Blaha Lujza téren? Valóban megálltak. Az már más kérdés, hogy az arra járó, és a felveteleken látható több honfitársunknak vélhetően eszébe sem jutott a magyar sors, inkább kihasználva a „forgalmi bénaságot”, gyorsan keresztülrohan-tak a villamossínekken, vagy az úttesten. Trianon? Országvesztés? Gyász? Összetartozás? Centenáriumi? Ugyan. Várta őket egy sör, vagy bármi más, Trianonhoz képest érdektelen dolog. Budapest megint elkezdett vörös rongyokba öltözni?

De ne is csodálkozunk ezen, ha mondjuk a HVG-n szocializálódott publikumra gondolunk. Miért is? A Hvg.hu „riporternője” úgy konferálta fel a látványt, hogy „16.30-kor meg fog állni a tömegközlekedés a trianoni döntés előtt tisztelegve”.

Lehet, hogy román, vagy momentumos volt a munkatárs? Esetleg azokhoz tartozik, akik nagyon tudnak tüntetni azért, hogy ne kelljen olyan sokat tanulni?

Igen, dühös vagyok és elkecsereedett. Az RTL egyik szappanoperáját vagy hétszer többen nézték, mint a XX. század egyik legjelentősebb beszédéről, Apponyi Albert gróf párizsi, nemzet- és ország-

védő beszédéről készült nagyszemű filmet a közmédiában. Persze, ezen se csodálkozunk, ha olyanokat tanítanak még most is, amilyent Tomka Béla történész, a Szegedi Tudományegyetem Történeti Intézetének egyetemi tanára állított a Hvg.hu-nak: Trianon közel sem okozott olyan mély sebeket a magyar gazdaságban, mint azt emlegetni szokás.

Nem akarok vitázni vele, mert csak egy egyszerű magyar vagyok, akinek fáj Trianon. Mondjon neki ellen egy nagy Trianon-kutató, Sir Bryan Cartledge történész, aki angol, és kívülről látja országvesztésünket. Az ő véleménye szerint Bethlen konszolidációja következtében a „Népszövetség támogatása segítségével sikerült 250 millió aranykoronás kölcsönre szert tennie, amellyel el tudta törölni az 1924-es év költségvetési hiányát. Ez azután megnyitotta az utat a külföldi kölcsönök és beruházások tömeges beáramlása előtt, ami megteremtette a teljes gazdasági talpra állás alapjait... az ipar feleledt, hála annak a védővámoknak, amelyet Bethlen emelt 1924-ben... Magas ára volt azonban ennek a jelentős fel lendülésnek: 1931-re Magyarország Európa legeladósodottabb nemzeté lett.” A már akkor is jól bevált recept: adórszolgáltatás. Ha Tomka Béla szerint ez nem mély seb, akkor érthető az egész balliberális oldal hitelek iránti szerelme. Akkor és most is ez az a metely, amely vírus formájában fertőz. Csupán a gócpontot hívják másképp.

De vissza magyarságunkhoz, a trianoni igazságtalanság feldolgozásának, túlélésének folyamatához. Ki kell mondanunk, a határon túlra kényszerített magyarok sokkal intenzívebben, sokkal mélyebben, sokkal melegebb szívvel élik meg nemzeti hovatartozásukat, mint

tisztelet a kivételnek – mi, itt, az anyaországon belül. Miért is? Mert nekik meg kellett küzdeni magyarságuk fenntartásának, megőrzésének minden eleméért, míg nekünk, itt belül, a magyarságunk olyan természetes, mint a levegővétel. Sőt, sokaknak még terhes is annak elviselése.

De határon túl bizony száz éve küzdeni kell a beolvastás ellen. Van, ahol titkolják, ha visszaveszik elrabolt állampolgárságukat, mert új hazájuk sújtja őket a gyökerekhez való ragaszkodásukért. Van, ahol súlyos pénzbüntetést kell fizetniük, ha középületeikre kiteszik a székely vagy a magyar zászlót. Nekik, drága testvéreinknek, meg kellett küzdeni az anektalók általi megalázással, a magyar falvak rombolásával, a magyarságuk léte, vállalása miatti fizikai, utcai erőszakkal, a magyar zászló felújításának lelket romboló látványával, sőt, az elbutított „magyarok” 2004-es nemzetgyalázó tagadásával, érdektelenségével is. És mégis. Ők, ott a határokon túl, büszkén vállalják magyarságukat, ők átéltek a trianoni kaszabolás okozta sebeket, ők őrzik hagyományainkat, múltunk eredőit. Náluk mindenütt zúgtak a harangok abban az ellillant pillanatban, és könnyes volt a szemük az emlékek fájó, vagy az összetartozás felemelő érzésétől.

Pár évvel ezelőtt Székelyudvarhelyen járva láttam, hogy amikor egy magyar turista csoport Csaba királyfi szoborparkjában elénekelt a magyar Himnuszt, sok utcai járókelő megállt, letette a csomagját, és vigyázban állva tisztelte meg nemzeti imánkat. Torokszoritóan gyönyörű volt. El tudják ezt képzelni Budapesten? Határon túli magyarjaink hite és nemzetszeretete példaként szolgálhat minden anyaországbéli számára.

Egy, a nemzeti kormány és eszmék iránt nem igazán elkötelezett magyar utastársam volt egy egyhetes erdélyi körút során. Egészen a Madarasi Hargitáig jutottunk, az összes székely csodát meglátogattunk. Hazafelé azt mondta, hogy minden határon belüli magyarnak el kellene utaznia Erdélybe, és egy hét után biztos lenne, hogy csakis nemzeti elveket valló kormányt akarna magának.

De a megalkodottak, a földön fetregők, a sprintelés bajnokai, a kerítésmásók, a fityülősök, dudálók valószínű hiába utaznak Székelyföldre. Rajtuk már az sem segít, mert aki megtagadja magyarságát és a globalitás gyökereit nélküli eszméjét vallja, az képtelen magyarul érezni.

Csupán remélni merem, hogy Trianon megítélésének kérdésében azért jóval kevesebben vannak azok, akik a békediktátum előtt tisztelegnek, mint azok, akiknek fáj Trianon. De vannak, léteznek, itt élnek közöttünk, nem törődnek a múlttal, csak a jelen pillanat kihasználásával. Ők valószínű egyetértene (hacsak nem ők írják) a Washington Post állításával, amely szerint a külhoni magyarsággal való kapcsolatok építése ugyanazokat a nemzeti érzéseket táplálja, amelyek az első világháborúhoz vezettek. Tudjuk, a kisebbség az erendő bűnre, ez esetben a nemzettagadás bűnre emlékeztet. Mégsem tehetjük, hogy kiszorítsuk őket magunk közül, mert el kell fogadnunk Dsida Jenő Magyar Zsolttárának sorait: „ha bűnös is, magyar / s ha tolvaj is, magyar / s ha gyilkos is, magyar”. Mi ezt tudjuk, de ők fogal-körömmel küzdenek ellene. Talán majd az utódjaik száz év múlva elfogadják magyarságukat, mert addigra bekövetkezik a csoda. A földindulás, az isteni igazságtétel. Mert összetartozunk. ■

A határon túli magyarjaink hite és nemzetszeretete példa minden anyaországbéli számára